

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för Ekologi

Grimsö 2021-04-29

Interreg
Sverige-Norge

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

SKANDULV

Nyhetsbrev från SKANDULV

Hej,

Här kommer information från SKANDULV om nya publikationer och årets vargmärkning som försvårades av än det ena än det andra.

Vetenskapliga publikationer

Ausilio G, Sand H, Månsson J, Mathisen KM, and Wikenros C. 2021. [Ecological effects of wolves in anthropogenic landscapes: the potential for trophic cascades is context-dependent](#). *Frontiers in Ecology and Evolution* 8:577963.

Sammanfattning:

Under den senaste tiden har stora rovdjur återkoloniserat stora områden av Europa som är tätbefolkade och/eller påverkade av mänskliga aktiviteter. I Skandinavien har vargarna sina revir i områden som till stor del påverkas av människan genom skogsbruk och jakt. Det finns förhållandevis lite kunskap om vargens effekter på sina bytesdjur och andra arter i områden som är påverkade av människan i stor utsträckning. I denna studie undersökte vi effekterna av vargens återkolonisering på förekomst och täthet av älg samt indirekta effekter genom förekomst och omfattning av betesskador av älg på tall i Sverige. Vi fann, i motsats till det förväntade, att förekomst och täthet av älg var högre i vargrevir jämfört med områden utan varg och ökade med tiden sen vargarna först etablerade sig i området. Dessutom var sannolikheten för betesskador på tall högre inom vargrevir än utanför, men förekomst av varg hade ingen inverkan på nivån av betesskador. Två tänkbara förklaringar till dessa resultat är att vargar dels väljer att etablera sig i områden med högre älgtäthet och dels att jägarna inom vargrevir minskar avskjutningen av älg för att kompensera för vargens predation på älg. Överlag fann vi att andra faktorer än vargförekomst var viktigare för att förklara älgens fördelning i landskapet och betesskador på tall. Till exempel ökade förekomst och täthet av älg med andelen tall och med ökat avstånd till skogsbilvägar, medan högre älgtäthet och närvaro av gamla betesskador var kopplad till ökad förekomst och nivå av färskas betesskador på tall.

Petersen A, Åkesson M, Axner E, Ågren E, Wikenros C, and Dalin A-M. 2021. [Characteristics of reproductive organs and estimates of reproductive potential in Scandinavian male grey wolves \(*Canis lupus*\)](#). *Animal Reproduction Science* 226: 106693.

Sammanfattning:

Förbättrad kunskap om reproduktionsmönster hos hanvargar (testikelutveckling och storlek i förhållande till ålder, könsmognad och säsongseffekter) behövs för att kunna göra en utvärdering av reproduktionspotentialen i olika populationer. Vi undersökte reproduktionsorgan från 215 hanvargar döda genom licensjakt, skyddsjakt eller funna döda vargar i Sverige, 2003-2018. Testiklarna och bitestikeln vägdes, mättes och förekomsten av spermier i insamlade vävnader registrerades. Vävnader från tio kryptorkida (då en eller två testiklar var kvar i buken) individer analyserades separat. Valpar (< 1 år, n = 47) hade en mindre kroppsmassa och genomsnittlig testikelmassa än 1-2 åriga vargar (n = 71) och vuxna individer (> 2 år, n = 79). De två äldre ålderskategorierna hade dessutom mindre testikelmassa under sommarmånaderna (maj-augusti). Av 197 hanvargar hade 70% spermier och klassificerades som potentiellt fertila vid dödstillfället, medan 22% klassificerades som icke-fertila (inga spermier, inklusive icke-könsmogna individer) och 8% kunde inte analyseras. Förekomst av spermier dokumenterades för 42% av valparna (< 1 år). När testikelns massa var större var det större sannolikhet för förekomst av spermier. Kryptorkidism dokumenterades för 5% av hanarna och sju av de tio kryptorkida hanarna hade ensidig kryptorkidism. Fyra av de ensidigt kryptorkida hanarna hade förekomst av spermier och två fick avkomor någon gång i livet. Detta är ett första led i att uppskatta reproduktionspotentialen bland Skandinaviska hanvargar med relevans för populationens förvaltning.

Wikenros C, Gicquel M, Zimmermann B, Flagstad Ø, and Åkesson M. 2021. [Age at first reproduction in wolves: different patterns of density dependence for females and males](#). *Proceedings of the Royal Society B-Biological Sciences* 288: 20210207.

Sammanfattning:

Ålder vid första reproduktion är en viktig livshistoriekaraktär där det finns både fördelar och nackdelar med att reproducera sig tidigt eller sent. Kunskap om vilka faktorer som påverkar åldern vid första reproduktion är viktig för bevarande och förvaltning av hotade arter på grund av dess betydelse för populationstillväxt och generationstid. I denna studie undersöktes ålder vid första reproduktion (valpöverlevnad vid minst 3 veckors ålder) för 297 reproducerande vargar från det att den Skandinaviska populationen grundades under 1980-talet fram till 2018. Åldern vid första reproduktion varierade från ett år upp till åtta till tio år. Det är ovanligt att vargar reproducerar sig redan som ettåringar, men det dokumenterades för tre hanar. Tikarna var oftast tre år och hanarna två år när de fick sin första valpkull. Antalet revir i populationen då en varg först reproducerade sig var den faktor som hade störst betydelse för åldern vid första reproduktion. För tikar sjönk åldern vid första reproduktion med ökat antal revir och denna ålder ökade med ökad grad av inavel. För hanar var sannolikheten för tidig reproduktion som högst vid 40-60 revir. Sannolikheten för sen reproduktion för hanar var som högst när det var få revir samt i slutet av studieperioden när det var som flest revir. Graden av inavel för hanar och huruvida en varg hade en partner som reproducerat sig tidigare, och därmed var mer erfaren, hade liten påverkan på

åldern vid första reproduktion. En annan faktor som kan ge bättre förutsättningar för tidig reproduktion är om en individ växer upp med äldre syskon, som kan hjälpa till med att försörja valparna. En sådan effekt bekräftades för hanar men inte för tikar. Resultaten från denna studie möjliggör en högre precision vid modellering av populationsutvecklingen vilket är viktigt vid förvaltning och bevarande av små, isolerade populationer.

Populärvetenskapliga publikationer

Sand H, Gicquel M, Månsson J, Wallgren M, och Wikenros C. 2021. [Påverkar vargen älgskadorna på tall?](#) Fakta Skog, SLU, Nr 1, 4 s.

Wikenros C, Sand H, Månsson J, Zimmermann B, Maartmann E, Eriksen A, och Wabakken P. 2021. Så påverkar vargen älgobs och avskjutning. Svensk Jakt 1: 30-32.

Wikenros C, Zimmermann B, Eriksen A, Falkevik M, Knøsen Lund P, Løken Ø, Nordström J, Persson J, Sand H, og Wabakken P. 2021. [GRENSEVILT 2 – forvaltningssamarbeid og effekter av vindkraft](#). Hjorteviltet.

GRENSEVILT

Årets vargmärkning försvårades av både väder och Covid-restriktioner för att passera riksgränsen. Men tiken i Juvberget reviret förseddes med en ny sändare och det blev en nymärkning av hanen i Skärsjön-reviret. Inom ramen för GRENSEVILT 2 har det också märkts fem jårvar och tio älgar.

Bästa hälsningar,
Camilla

Camilla Wikenros
Koordinator SKANDULV
Fil.Dr.

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för Ekologi
Grimsö 152, 730 91 RIDDARHYTTAN
Telefon: 0581-69 73 44
camilla.wikenros@slu.se, www.slu.se
www.slu.se/skandulv

